

Asia: VN/23656/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Savon hyvinvointialueen työkäisten sosiaalipalveluiden lausunto toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta.

Hallituksen esitys toimeentulotukilain 7 a §:n muuttamisesta ei huomioi riittävästi toimeentulotuen luonnetta viimesijaisena etuutena. Katsomme, että tuen myöntämisen perusteita ei voi yksipuolisesti rajata käyttämättä yksilökohtaista harkintaa. Näin tekemällä muutokset kohdentuvat kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin henkilöihin, joilla ei välttämättä ole tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa kohtuuhintaisen asunnon saantiin tai kykyä hankkia edullisempaa asuntoa. Nykyisellään sosiaalityön lausunnolla on ollut merkitystä Kelalle arvioitaessa vuokramenojen kohtuullistamisen perusteita. Esityksessä on maininta ”muutoin alentuneesta toimintakyvystä” tarkemmin laissa määriteltävien erityisten perusteiden lisäksi. Esityksessä ei käy ilmi, mikä on sosiaalityön lausuntojen merkitys jatkossa. Siirtääkö esitys harkintaa hyvinvointialueiden sosiaalityöhön vai onko uhkana se, että välttämättömäksi harkinnalla katsottavien asumismenojen myöntäminen siirtyy hyvinvointialueille täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen kuluiksi.

Sääntelyllä kavennetaan olennaisesti Kelan harkintavaltaa, jolla on hyvinvointialueille lausunntatyötä lisäävä vaikutus, jos ne ovat jatkossa huomioitavia. Kelan harkintavallan kaventuessa, ratkaisutyötä siirtyy hyvinvointialueille. Tällä on vaikutusta hyvinvointialueiden toimeentulotuen hakemusten määrään, henkilöstöresursoinnin tarpeeseen sekä lisärahoitustarpeeseen. Asiakkaille tämä aiheuttaa ”kahdella luukulla” asioimista tilanteissa, joissa asiakkaan tulee hakea tukea välttämättömiin asumiskuluihin kahdesta eri paikasta.

Kunnan kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta vaihtelee alueilla merkittävästi. Hallituksen esitys ei ota kantaa siihen, miltä alueelta halvempaa asuntoa edellytetään etsittävän. Mikäli edellytetty alue on

laaja, muuttaminen halvemman asunnon perässä esimerkiksi toiselle syrjässä olevalle paikkakunnalle ei tosiasiallisesti tuo säästöjä (muuttokustannukset, takuuvuokra jne.) tai edistä henkilön työllistymisen, kuntoutumisen ja osallistumisen mahdollisuuksia tilanteessa, jossa paikkakunnalla ei ole riittävästi palvelurakennetta asiakkaan palvelutarpeisiin vastaamiseksi.

Esityksessä jää myös huomioimatta eri etuuksien yhteisvaikutus ja niiden vaikutus erityisesti pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaviin talouksiin. Esitetyillä muutoksilla on vaikutusta erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ja viimesijaista tukea hakevien henkilöiden tilanteisiin.

Pärnänen Heli
Pohjois-Savon hyvinvointialue - Työikäisten sosiaalipalvelut